مقاله تحقیقی

دوفصلنامه آموزش پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل
دوره اول، شمارهٔ ۲، بهار و تابستان ۱۳۹۲، صفحه ۱۸-۱۳

بررسی تأثیر دوره آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد بر مهارت جستجو و نقد مقالات توسط دانشجویان مامایی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

محبوبه طباطبایی(MSc)[۱]، زهره عباسی(MSc)[۱]، فرزانه کاشفی(MSc)[۱*]، علی خاکشور(MD)[۲]، میترا هاشمی(MSc)[۳]

۱- دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
۲- دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران
۳- دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران

دریافت: ۹۲/۳/۲۲، اصلاح: ۹۲/۶/۱۶، پذیرش: ۹۲/۶/۱۸

خلاصه

سابقه و هدف: پزشکی مبتنی بر شواهد، فرآیندی برای یافتن و بکار گیری بهترین شواهد موجود از مطالعات، برای مراقبت از هر یک از بیماران است. و از آنجائی که توانائی نقد مقالات کار آزمایی تصادفی شده، یکی از اساسی ترین مهارت ها در زمینه پزشکی مبتنی بر شواهد است لذا این مطالعه با هدف تعیین تاثیر آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد بر مهارت جستجو و نقد مقالات توسط دانشجویان انجام گردید.

مواد و روشها: این مطالعه بر روی دانشجویان مامایی مقطع کارآموزی زنان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی در زمستان ۹۰ انجام شد. شرکت کنندگان به روش نمونه گیری آسان، مبتنی بر هدف انتخاب شدند و در کارگاه یک روزه آشنایی با پزشکی مبتنی بر شواهد با تاکید بر چگونگی نقد مقالات شرکت نمودند. جهت بررسی مهارت نقد مقالات از پرسشنامه شش سوالی استاندارد Slawson قبل و بعد از شرکت در کارگاه استفاده گردید و از آزمون Paired t-test جهت تجزیه و تحلیل داده ها استفاده شد.

یافته ها: بر اساس نتایج حاصل از آزمون، توانایی نقد مقالات بعد از شرکت در کارگاه افزایش یافته و اختلاف آماری معنی داری را نشان داد ($p<۰/۰۱$).

نتیجه گیری: برگزاری کارگاه جهت ارزیابی نقادانه مقالات و بحث بر روی موارد بوجود آمده، طی دوره کارآموزی می تواند به شکل موثری منجر به ارتقا کیفیت مراقبتها در پرستاری و مامایی گشته و می توان این روش را بصورت کاربردی در کلاس و بالین توسط دانشجویان مامایی بکار برد.

واژه های کلیدی: پزشکی مبتنی بر شواهد، مهارت جستجوی مقالات، نقد مقالات، دانشجویان مامایی.

مقدمه

در طول تاریخ همواره پزشکان و آموزش دهندگان دانش پزشکی دو اصل عدم ضرر رسانی و انجام فعالیتهای نیکو و مناسب را مبنای امر طبابت قرار داده اند و به دنبال راههایی برای هرچه بهتر عملی کردن این آموزه ها بوده اند. پزشکی مبتنی بر شواهد (Evidence-Based Medicine) دانشی است که امروزه بر مبنای این نظر ایجاد شده (۱) و به عنوان یک رویکرد نوین و قابل اتکا در علو م پزشکی پذیرفته شده است و جهت ارتقاء کیفیت مراقبتهای بالینی مورد توجه قرار گرفته است (۲) و بر اساس تعریف عبارتست از علم دستیابی به اطلاعات مرتبط، بررسی روایی اطلاعات و به کار گیری و استفاده درست، صریح و مدبرانه از بهترین اطلاعات شواهد موجود در تصمیم گیری درباره مراقبت از هر بیمار می باشد و این به معنی تلفیق تجارب بالینی فردی با بهترین شواهد بالینی در دسترس و به دست آمده از پژوهشهای نظام مند است (۳). در این علم بهترین شواهد موجود در کنار تجربیات پزشک و تمایلات و ارزش های منحصر به فرد بیمار منجر به تصمیم گیری بالینی می شود. در این میان مطلوبیت پیامدهای بالینی از دیدگاه بیمار و هزینه های مستقیم و غیر مستقیم بیماری و مداخلات تشخیصی و درمانی به بهترین نحو با یکدیگر تلفیق می شوند. به طور کلی پزشکی مبتنی بر شواهد می کوشد زبانی علمی و مشترکی را از تلفیقی بین بهترین دانش موجود با تجربه بالینی و ارزش‌های بیمار برای پزشکان به‌وجود آورد (۴). در حوزه آموزش پزشکی، اساتید در نقش های مختلف آموزشی، درمانی و پژوهشی فعالیت می کنند و تفاوت های قابل ملاحظه ای بین نگرش های آنان در هنگام ایفای نقش در این حوزه ها وجود دارد (۵). لذا برای ارائه بهترین نقش، آخرین و بهترین مطالعات در حوزه پزشکی را جستجو می نماید و اطلاعات جدید خود را جایگزین اطلاعات قدیمی می کند تا بتواند بهترین تصمیم گیری را

* نویسنده مسئول مقاله:
آدرس: خراسان، شمالی، دانشگاه علوم پزشکی، دانشکده پرستاری، تلفن: ۰۵۸۴-۲۲۹۷۰۹۵
E mail:kashefimidwife@gmail.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-22]

برای بیمار داشته باشد. منظور از بهترین تصمیم گیری، اتخاذ تصمیم براساس شواهدی است که از پژوهش های بالینی تکرارپذیر و بدون سوگرایی حاصل شده باشد و اغلب حاصل مطالعات علوم پایه پزشکی نیستند (۶). مطالعات مختلف، کارآیی آموزش مهارت های مختلف پزشکی مبتنی بر شواهد به دانشجویان پزشکی را نشان داده اند. دیده شده است که بطور متوسط برای پزشکان به ازای هر مریض بستری ۵ سئوال و به ازای هر ۳ مریض سرپایی ۲ سئوال پیش می آید که پاسخ آن را نمی دانند، با نگاهی به این گونه مسائل و سؤالاتی مشابه که روزانه در ذهن یک فرد درگیر در علوم پزشکی شکل می گیرد و وی نیاز به تصمیم گیری دراین موارد دارد متوجه می شویم که حقایق در آموزش پزشکی به سادگی قابل تشخیص نیست و نمی توان در بسیاری مواقع به راحتی بر اساس نظرات و عقاید شخصی تصمیم گرفت (۷و۶). استفاده از روش های سنتی می تواند آموزش را به انحراف بکشاند، این امر نه تنها بر یادگیری فراگیران مؤثر خواهد بود، بلکه سبب اختلال در کیفیت مراقبت بیمار و پاسخ گویی دانشگاه ها در قبال جامعه نیز خواهد شد (۸و۶). بنابراین استفاده از شواهد و منابع علمی یک نقش اساسی در تصمیم گیری های آموزشی و در تضمین کیفیت خدمات دانشگاه ها دارد. مطالعات نشان داده است که آگاهی گروه پزشکی و دانشجویان از اهمیت کاربرد شواهد و چگونگی استفاده از آن محدود است و تنها ۵۱ درصد دانشجویان از اطلاعات الکترونیکی برای دستیابی به نیازهای آموزشی خود استفاده می کنند. در عین حال اطلاعات پزشکی از درجه اعتبار بسیار متفاوتی برخوردارند و پزشکان توانایی کافی برای نقد اطلاعات و جدا کردن اطلاعات معتبر از غیر معتبر را ندارند در حالیکه حتی در ژورنال های خیلی سطح بالا هم تعداد اندکی از مقالاتی که چاپ میشوند هم کیفیت بالا وهم اهمیت بالینی دارند. در عین حال ، فاصله زمانی زیاد بین تولید اطلاعات تا ورود آن به حیطه کار پزشکان منجر به این می گردد که قسمت قابل توجهی از کتابهای ما به خصوص در زمینه درمان به روز نیستند. همچنین هتروژن بودن تصمیمهای پزشکان که منجر به تصمیمات متعدد در یک بیماری یکسان می گردد، به این دلیل است که اطلاعات کافی برای رویکرد مبتنی بر شواهد وجود ندارد، لذا منابع رایج برای دستیابی به بهترین اطلاعات به روش جاری کارآیی کافی ندارند و این مسئله مخصوصا کار آموزش و کمک به تصمیم سازی های بالینی را مخدوش می نماید (۶).

تاکنون دوره های آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد در برنامه آموزشی رسمی دانشگاه های علوم پزشکی ایران وارد نشده اند، و مطالعات موجود، تأثیر آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد بر عملکرد دانشجویان پزشکی ایرانی را در حوزه های مختلف، از جمله توانایی نقد مقالات بررسی نکرده اند (۹) و علیرغم ان که توانائی نقد مقالات کارآزمایی تصادفی شده، یکی ازاساسی ترین مهارت ها در این زمینه است (۱۰و۹) ولی متاسفانه تعداد مطالعه انجام شده در این زمینه در ایران کم است. رفیعی و همکاران (۱۳۸۶) در مطالعه ای با عنوان، بررسی اثر دوره های آموزشی پزشکی مبتنی بر شواهد بر توانایی نقد مقالات در دانشجویان پزشکی تهران، گزارش نمودند میزان پاسخ به سؤالات کاربرد پزشکی مبتنی بر شواهد در ارزیابی نقادانه مقالات بعد از شرکت در کارگاه مبتنی بر شواهد، افزایش معنی داری یافته بود (۹). اگرچه مراقبت مبتنی بر شواهد از پزشکی شروع شد، اما اکنون به همه عرصه های سلامت نفوذ کرده و حرفه پرستاری و مامایی نیز در حال تغییر به سوی عملکرد مستند است. آگاهی دانشجویان از پزشکی مبتنی بر شواهد میتواند در موثر بودن، جستجو و نقد مقالات گام موثری در برنامه آموزشی داشته باشد ولی کمبود آگاهی دانشجویان پرستاری و مامایی در زمینه مراقبت مبتنی بر شواهد و فاصله تئوری تا عمل موجب شده است تا این مفهوم کمتر در این حرفه ها مورد استفاده قرار گیرد و تصمیم سازی ها را با چالش مواجه نماید. (۱۱). بنابراین مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر دوره آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد بر مهارت جستجو و نقد مقالات توسط دانشجویان مامایی انجام شد.

مواد و روشها

این مطالعه یک مطالعه نیمه تجربی قبل و بعد می باشد. نمونه گیری آسان، مبتنی بر هدف، بر روی ۳۰ نفر از دانشجویان مامایی مقطع کارشناسی، در کارآموزی بخش زنان بیمارستان بنت الهدی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی در زمستان ۹۰ انجام گردید. در ابتدا جهت آموزش و تفهیم مبانی آشنایی پزشکی مبتنی بر شواهد، کارگاه یک روزه بر حسب تمایل و رضایت آگاهانه دانشجویان با حضور اساتید صاحب نظر دانشگاه برگزار شد و در این جلسات بر مبانی نقد و بررسی مقالات (از جمله اصول نقد مقاله، بررسی نحوه تخصیص نمونه ها در مطالعه، بررسی خطاها و بررسی محرمانه بودن داد ه ها) تاکید شد. سپس از فراگیران خواسته شد بر اساس یادگیری مبتنی بر شواهد و ۵ سوال اساسی ساختار مند (PICOT) به نقد مقالات پرداخته و بهترین تصمیم را در هر مرحله اتخاذ نمایند. سپس با ورود دانشجویان به عرصه کارآموزی، هر دانشجو بیمار مراجعه کننده به خود را به طور کامل از نظر شرح حال، علائم بالینی، مشکلات همراه بررسی می نمود. سپس با راهنمائی استاد مربوطه در خارج از ساعات کارآموزی با توجه به نوع بیمار مراجعه کننده ، ۵ مقاله را از طریق اینترنت که از سال ۲۰۰۵ به بعد بوده انتخاب و مورد نقد و بررسی قرار می داد این مقالات قبل و بعد از مداخله یکسان بودند. ابزار مورد استفاده در این مطالعه پرسش نامه سه قسمتی بود که قسمت اول در قالب ۱۳ سوال در رابطه با پزشکی مبتنی برشواهد و نحوه بررسی و نقد مطالعات و قسمت دوم شامل ۱۰ سوال در رابطه با میزان آشنائی دانشجویان با منابع الکترونیک و میزان استفاده و کاربرد آن می باشد، که هر دو قسمت بر اساس مقیاس لیکرت نمره دهی شده و روائی پرسشنامه در قسمت اول و دوم توسط روائی محتوی و پایائی آن توسط آزمون مجدد پس از ۲ روز انجام گردید. در قسمت سوم هم در رابطه با کاربرد پزشکی مبتنی بر شواهد در ارزیابی و نقد مقالات از پرسشنامه اسلاوسن(Slawson) که شامل شش سئوال با طیف نمره دهی لیکرت بین نمره یک "هرگز نمی توانم" تا نمره پنج به گزینه "کاملا می توانم"، استفاده گردید. هر سه قسمت پرسشنامه ها یکبار در ابتدای کارآموزی و یکبار در انتهای کار آموزی (پس از ۴ هفته در اختیار دانشجویان قرار گرفت).

آنالیز آماری داده های حاصل با نرم افزار SPSS-18 انجام گرفت، برای مقایسه گروه ها قبل و بعد از مداخله از آزمون Paired t-test استفاده شد.

یافته ها

دانشجویان در این مطالعه با میانگین سنی ۲۱ سال وارد مطالعه شدند و تمام دانشجویان ترم ۶ مامائی بودندکه جهت کارآموزی به بخش زنان بیمارستان

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-22]

بنت الهدی مراجعه کرده بودند. در رابطه با میزان آشنائی دانشجویان با منابع الکترونیک و میزان استفاده و کاربرد از آن، نتایج نشان داد قبل از مطالعه اکثر دانشجویان توانائی استفاده از منابع الکترونیک نداشته و بیشتر اطلاعات خود را از توصیه های متخصصان و جزوات اساتید دانشگاه و آخرین ویرایش کتب پزشکی استفاده نموده اند. ولی بعد از کارگاه با توجه به راهنمایی دانشجویان توسط اساتید و همراهی آنان، تعداد بیشتری از دانشجویان با روش های جستجوی مقالات و سایت های مرتبط آشنا شده و از آنها استفاده کرده اند. بیشترین تمایل دانشجویان در استفاده از منابع متفاوت در جمع آوری اطلاعات مورد نیاز در مرحله پیش آزمون و پس آزمون در جدول ۱ آورده شده است. در رابطه با نتایج حاصل از پرسش نامه اسلاوسن Slawson، فراوانی نظرات افراد به تفکیک سوالات پرسشنامه اسلاوسن در مرحله پیش آزمون و پس آزمون در جداول ۲ آمده است. میانگین نمرات در مطالعه پیش ازمون برای سئوال "مطالعه کنترل شده" ۱/۰۶±۲/۲۵ و میانگین نمره در پایان دوره و پس آزمون برای همین سئوال ۰/۶۳±۳/۳۰ بود که تفاوت معنی داری را نشان داد (p<۰۰/۱) (جداول ۴-۱).

جدول ۱. بیشترین تمایل دانشجویان در استفاده از منابع متفاوت در جمع آوری اطلاعات مورد نیاز در مرحله پیش آزمون و پس آزمون

	پیش آزمون	پس آزمون	آماره آزمون
سایر دانشجویان	۰/۶۹±۲/۲۶	۰/۴±۳/۲	-۸
توصیه های متخصصان	۰/۵۸±۲/۵	۰/۷±۳/۲۵	-۵
اساتید دانشگاه	۰/۷۳±۲/۸	۰/۶۱±۳/۳۷	-۳/۸
اخرین ویرایش کتب پزشکی	۰/۸۶±۲/۵	۰/۶۲±۳/۸	-۷/۲
تجربیات بالینی	۰/۵۹±۲/۸	۰/۶۳±۳/۱۳	-۲/۱
مجلات پژوهشی مثل JAMA.NATURE	۱/۱±۲/۳	۰/۷۶±۲/۸	-۲/۹
پایگاههای اطلاعاتی مثل Cochran.best evidence	۰/۹۲±۲/۱	۰/۸۲±۲/۶	-۳
گاید لاین	۱±۱/۹۶	۰/۶۴±۲/۵	-۲/۹
خبر نامه ها	۰/۸±۲/۱۴	۰/۸۳±۲/۸	-۳

جدول ۲. میانگین نمرات به تفکیک سوالات در پرسشنامه اسلاوسن (پیش آزمون)

	هرگز نمی توانم تعداد(٪)	گاهی اوقات نمی توانم تعداد(٪)	می توانم تعداد(٪)	اکثر اوقات می توانم تعداد(٪)	کاملا می توانم تعداد(٪)
مطالعه کنترل شده	۸ (۲۶/۷)	۸ (۲۶/۷)	۱۰ (۳۳/۳)	۴ (۱۳/۳)	
انتخاب و انتصاب افراد به صورت تصادفی	۲ (۶/۷)	۲۱ (۷۰)	۵ (۱۶/۷)	۲ (۶/۷)	
Intention to treat	۸ (۲۶/۷)	۱۴ (۴۶/۷)	۳ (۱۰)	۵ (۱۶/۷)	
تخصیص افراد مورد مطالعه به گروههای درمان محرمانه	۱(۳/۳)	۱۴ (۴۶/۷)	۱۵ (۵۰)		
Blind بودن پزشکان و بیماران نسبت به درمان	۳ (۱۰)	۸ (۲۶/۷)	۱۲ (۴۰)	۵ (۱۶/۷)	۲ (۶/۷)
مطالعه دارای خطا وbias است		۱۱(۳۶/۷)	۱۷(۵۶/۷)	۲(۶/۷)	

جدول ۳. میانگین نمرات به تفکیک سوالات در پرسشنامه اسلاوسن (پس آزمون)

	هرگز نمی توانم تعداد(٪)	گاهی اوقات نمی توانم تعداد(٪)	می توانم تعداد(٪)	اکثر اوقات می توانم تعداد(٪)	کاملا می توانم تعداد(٪)
مطالعه کنترل شده			۵(۱۶/۷)	۱۹ (۶۳/۳)	۶(۲۰)
انتخاب و انتصاب افراد به صورت تصادفی			۱(۳/۳)	۱۷(۵۶/۷)	۱۲ (۴۰)
Intention to treat			۳(۱۰)	۱۴(۴۶/۷)	۱۳(۴۳/۳)
تخصیص افراد مورد مطالعه به گروههای درمان محرمانه			۴(۱۳/۳)	۱۹(۶۳/۳)	۷(۲۳/۳)
Blind بودن پزشکان و بیماران نسبت به درمان			۸(۲۶/۷)	۱۳(۴۳/۳)	۹(۳۰)
مطالعه دارای خطا وbias است			۷(۲۳/۳)	۱۰(۳۳/۳)	۱۳(۴۳/۳)

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-22]

جدول ۴. میانگین نمرات در مطالعه پیش ازمون و میانگین نمره در پایان دوره و پس آزمون

	پیش آزمون	پس آزمون	آماره آزمون
مطالعه کنترل شده	۲/۳۳±۱/۰۳	۴/۰۳±۰/۶۱	-۹/۱
انتخاب و انتصاب افراد به صورت تصادفی	۲/۲۳±۰/۶۸	۴/۳۷±۰/۵۶	-۱۳
Intention to treat	۲/۱۷±۱/۰۲	۴/۳۳±۰/۶۶	-۱۰/۳۴
تخصیص افراد مورد مطالعه به گروههای درمان محرمانه	۲/۴۷±۰/۵۷	۴/۱±۰/۶۱	-۱۱/۷
Blind بودن پزشکان و بیماران نسبت به درمان	۲/۸±۱/۰۵	۴/۰۳±۰/۷۶	-۵
مطالعه دارای خطا وbias است	۲/۷±۰/۶	۴/۲±۰/۸	-۱۱/۲۴

منابع افزایش یافته ولی اختلاف آماری معنی داری نداشت. در مطالعه ای که

بحث و نتیجه گیری

نتایج این مطالعه که با هدف بررسی توانایی دانشجویان در جستجوی مقالات انگلیسی مرتبط و ارزیابی آنها انجام گردید موید افزایش توانائی و مهارت آنان می باشد. در این مطالعه فراگیران با یادگیری اصول پزشکی مبتنی بر شواهد و یادگیری مهارتهایی مانند اینکه چه مقاله ای را جستجو و چگونه نقد کنند، به بررسی و تشخیص نیازهای بیماران پرداخته و با تحقیق و تفحص به جستجوی مقالات ادامه داده و به کاربرد دانش مامایی در مراقبت از بیماران خود جامه عمل پوشاندند. رفیعی و همکاران (۱۳۸۶) در مطالعه ای با عنوان، بررسی اثر دوره های آموزشی پزشکی مبتنی بر شواهد بر توانایی نقد مقالات در دانشجویان پزشکی تهران، گزارش نمودند میزان پاسخ به سؤالات کاربرد پزشکی مبتنی بر شواهد در ارزیابی نقادانه مقالات بعد از شرکت در کارگاه، افزایش معنی داری یافته بود (۹). مطالعات موجود در زمینه تأثیر دوره آموزش پزشکی مبتنی بر شواهد بر توانایی نقد مقالات از جمله مطالعه نورمن و همکاران (۱۹۹۸)، تایلور و آلن (۲۰۰۷) و مطالعه پارکر و همکاران (۲۰۰۱) نشان می دهد که این دوره ها توانایی نقد مقالات را در دانشجویان افزایش میدهند (۱۴-۱۲و۹). تیلور و همکاران (۲۰۰۰) در مطالعه به صورت مرور سیستماتیک نشان داد آگاهی دانشجویان از نقد مقالات متعاقب آموزش ۲۵درصد افزایش پیدا کرده است (۱۴). در رابطه با میزان آشنائی دانشجویان با منابع الکترونیک و میزان استفاده و کاربرد آن، نتایج نشان داد قبل از مطالعه اکثر دانشجویان توانائی و تمایل به استفاده از منابع الکترونیک نداشته و بیشتر منابع مورد استفاده کتاب و جزوات آموزشی معرفی شده توسط اساتید می باشد که با نتایج مطالعه صادقی و همکاران (۱۳۸۸) همخوانی داشته به طوری که بر اساس نتایج آنان ۵۹ درصد واحد های پژوهش صرفا از کتاب های درسی و ۴۲/۱ درصد موارد از کتاب و تجارب کلنیکی جهت مطالعه استفاده می کردند (۲).

اما نتایج مطالعه حاضر نشان داد پس از برگزاری کارگاه با توجه به راهنمایی دانشجویان توسط اساتید و همراهی آنان ،تعداد بیشتری از دانشجویان با روشهای جستجوی مقالات و سایت های مرتبط آشنا شده به طوری که میانگین نمره دانشجویان در بررسی توانایی آنان در جستجوی مقالات مرتبط و استفاده از این توسط لای و همکاران (۲۰۱۰) بر روی انترن ها در رابطه با جستجوی مقالات و استفاده سایت های مرتبط در امر درمان انجام شد گزارش نمودند تعداد افرادی که بیش از سه بار در هفته از سایت های مدلاین و پابمد استفاده می کنند قبل از برگزاری کارگاه آموزشی کمتر از ۱۰ درصد می باشد که این میزان بعد از برگزاری کارگاه افزایش یافت که با نتایج مطالعه ما همخوانی دارد (۱۶). احمدی و همکاران در مطالعه خود نشان دادند که از دیدگاه دانشجویان لازمه یادگیری قرار گرفتن در شرایط بالینی مناسب است و کلاسهای نظری نمی توانند به خوبی پاسخ گوی نیازهای آموزشی باشند بر این اساس کاربرد شواهد نیز فقط محدود به کلاس نبوده و نیاز به همزمانی با شرایط بالینی دارد، از دیدگاه دانشجویان کاربرد شواهد در بالین باعث پیوند و افزایش یادگیری مفاهیم نظری و عملی می شد (۱۷). مانند سایر پژوهشها پژوهش ما نیز دارای محدودیت هایی بود از قبیل عدم دسترسی دانشجویان به مقالات جدید، هزینه داشتن بعضی از مقالات، عدم دسترسی به موقع به اینترنت و عدم دسترسی کافی به اساتید به دلیل مشغله زیاد آنان بود. مراقبت مبتنی بر شواهد یک روش فوق العاده خلاق- ابتکاری و مدبرانه می باشد که باعث افزایش دانش - مهارت و عملکرد دانشجویان مامایی میشود. لذا پیشنهاد میشود با توجه به اهمیت ارتقا کیفیت مراقبتها در پرستاری و مامایی و فواید بسیار زیاد و کاربردی بودن این روش در ارزیابی نقادانه مقالات این شیوه آموزشی بعنوان یک واحد درسی در برنامه اموزشی مامایی گنجانده شود و این روش بصورت کاربردی در کلاس و بالین توسط دانشجویان مامایی بکار برده شود.

تقدیر و تشکر

این مقاله حاصل طرح پژوهشی بوده و با استفاده از حمایت مالی معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی انجام گردیده است که بدین وسیله نویسندگان مقاله مراتب تقدیر و تشکر خود را از مسئولین آن مرکز ابراز می دارد.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-22]

Effect of Evidence Based Medicine Education on Research and Critical Appraisal Skills of Midwifery Students in North Khorasan University of Medical Sciences

M. Tabatabi (MSc)[*1], Z. Abasi (MSc)[1], F. Kasefi (MSc)[1], A. Khakshor (MD)[2], M. Hashemi (MSc)[3]

1. Faculty of Nursing and Midwifery, North Korasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran
2. Medical School, North Korasan University of Medical Sciences, Bojnord, Iran
3. North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran

Biannual Medical Education, Babol Univ Med Sci; 1(2); Spring, summer 2013; pp: 13-18

Received: June 12th 2013, Revised: Sep 7th 2013, Accepted: Sep 9th 2013.

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Evidence Based Medicine (EBM) is a set of methods and resources for finding and employing the best evidences among present in order to manage each patient. The aim of this study was to determine the effect of Evidence Based Medicine on research and critical appraisal skills of midwifery students.

METHODS: This study was performed among gynecology clerkship students in Bojnurd University of Medical Sciences. Sampling was easy and purposeful. Midwifery students enrolled in an EBM workshop. A standard questionnaire was used before and after the workshop for data collection.

FINDINGS: According to the findings a significant change was observed in critical appraisal skill.

CONCLUSION: Workshop and discussion on research articles and specific cases can increase the assessing and critical appraisal skills among students.

KEY WORDS: *Evidence-Based Medicine, Reaserch Skill, Critical Appraisal, Midwifery Students.*

*Corresponding Author;
Address: Nursing school, North Khorasan University of Medical Sciences Bojnurd, Iran.
Tel: +98 584 2297095
E-mail: kashefimidwife@gmail.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-22]

References

1.Sioofy BA, Nosraty L, Ebrahimi Mamagani M, Hajebrahimi S. (In translation) Evidence-Based practice work book. Glasziou P, First edition. Tabriz University of Medical Science ;1387.[Persian]

2.Sadegi M, Khanjani N, Motamedi F. Knowledge Attitude and Application of Evidence-Based Medicine (EBM) among residents of Kerman Medical Science, 2011; 7 (3):20-26.

3.Brent W, Beasley MD, Douglas C, Woolley MD. Evidence- based Medicine knowledge, Attitude, and Skills of Community Faculty, J of GIM 2012; 17(7): 632-640.

4.Abedini Z, Ahmari Tehran H, Khorami Rad A, Heidarpour A. Nursing Students Experience on Evidence –Based Learning in Clinical Setting: A Qualitative Study, Iranian Journal of Medical Education .2011;11(8):864 -871.[Persian]

5.Omid A, Adibi P, Jouhari Z, Shakour M, Changiz T. Best Evidence Medical Education(BEME) : Concepts and Steps. Iranian Journal of Medical Education .2012;12(4):297-307.[Persian]

6.Srinivasan M, Weiner M, Breitfeld P, Brahmi F, Dickerson K and Weiner G. Early introduction of an Evidence Based Medicine Course to preclinical Medical Students. J Gen intern Med, 2002; 17(1): 58-65.

7.Christie J, Hamill C, Power J. How can we maximize nursing students learning about research evidence and utilization in undergraduate, preregistration program? A discussion paper 2012; 30(3): 59-64.

8.Green ML. Evidence – based Medicine Training in internal Medicine Residency programs. J Gen inter Med 2000; 15(2) : 129-133.

9.Rafiee S, Abdolah zadeh S,Gajarzadeh M,Habibolahi P,Fayazbakhsh A. The effect of Introducing Evidence-Based Medicine on critical Appraisal Skills of Medical Students.Iranian Journal of Medical Education,2008, spr&sum,8(1): 149-152.[Persian]

10.Sanderlin BW, AbdulRahim N. Evidence-based medicine, part 6. An introduction to critical appraisal ofclinical practice guidelines. J Am Osteopath Assoc 2007 Aug; 107(8): 321-4.

11. Moattari M, Hajar A. Experince of nursing students about critical thinking: A Qualitative Study. Iranian Journal of Medical Education. 2000;8(1):110-112.[Persian]

12.Norman GR, Shannon SI. Effectiveness of instruction in critical appraisal (evidence-based medicine)skills: a critical appraisal. CMAJ 1998 Jan 27; 158(2): 177-81.

13.Taylor R, Reeves B, Ewings P, Binns S, Keast J, Mears R. A systematic review of the effectiveness of critical appraisal skills training for clinicians. Med Educ 2000 Feb; 34(2): 120-5.

14.Taylors S, Allen D. Vision of evidence- based nursing practice, J Research 2007;15(1): 78-80.

15.Parkes J, Hyde C, Deeks J, Milne R. Teaching critical appraisal skills in health care settings. CochraneDatabase Syst Rev 2001; 3: CD001270

16.Lai NM, Nalliah S. Information seeking practices of senior medical students: the impact of an evidence based medicine.training programme. Education for Health. 2010; 23: 151

17.Ahmadi Abhari S, Soltani A, Hossein panah F.Knowledge and attitudes of trainee physicians regarding Evidence-based Medicine: Aquestionnaire survey in Thehran, Iran, J Eval Clin Pract 2008; 14(5):775-779.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-11-22]